

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายอนุสรณ์ สุพรรณโรจน์
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๒๔/๑ ม.๔ ต.บางงาม อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี
โทรศัพท์ ๐๘๙-๐๖๖๕๐๘๕ Facebook
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๖
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๖
สถาบันการศึกษา โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา๑
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๐๑,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงนาข้าว

ภาพที่ ๑ แปลงนาข้าว

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ : โรงสีข้าวชุมชน
- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ : การผสมปุ๋ยสั่งตัด
- ฐานเรียนรู้ที่ ๓ : การผลิตสารชีวภัณฑ์
- ฐานเรียนรู้ที่ ๔ : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ฐานเรียนรู้ที่ ๕ : การผลิตปุ๋ยหมัก
- ฐานเรียนรู้ที่ ๖ : การเพาะเห็ดนางฟ้า

ภาพที่ ๒ ฐานเรียนรู้ ศพก. อ.ศรีประจันต์

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๒. การทำนาลดการเผา
๓. การทำเกษตรแบบหมุนเวียน (circular economy)

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. อาชีพเสริมเพิ่มรายได้
๒. กลุ่มแม่บ้าน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การทำเกษตรแบบหมุนเวียน (circular economy)

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสีย และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ถ่ายทอดความรู้ผ่านฐานการเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ : โรงสีข้าวชุมชน จะมีเศษของเหลือจากโรงสีข้าว ซึ่งของเหลือจากการสีข้าวทุกส่วนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น

- แกลบ สามารถนำไปใช้เป็นส่วนผสมของปุ๋ย เป็นวัสดุปลูก
- รำข้าว นำไปเป็นอาหารสัตว์
- ปลายข้าว สามารถนำไปแปรรูปเป็นขนม และเป็นอาหารสัตว์ได้

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ : การผลิตปุ๋ยหมัก ได้นำมูลวัวที่เลี้ยงมาหมักเพื่อใช้เป็นปุ๋ย นอกจากนี้ยังผลิตไบโอแก๊ส จากพลังงานจากของเสียจากมูลวัว โดยใช้เป็นพลังงานสำหรับครัวเรือน

ภาพที่ ๓ การถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรของ ศพก. อ.ศรีประจันต์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด จะมีการเสนอความคิดและการต่าง ๆ ผ่านการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด โดยในแต่ละอำเภอจะเสนอปัญหา และแนวทางความต้องการไปยังตัวแทนที่เข้าร่วมประชุมในระดับจังหวัดต่อไป

ภาพที่ ๔ การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ เข้าร่วมวางแผนและสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ เพื่อยกระดับความรู้และทักษะของเกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรมเกษตรกรสนับสนุนเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบ

ภาพที่ ๕ การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกิดจากการทำนาแบบลดการเผาซึ่งช่วยลดมลพิษทางอากาศ โดยปรับเปลี่ยนมาเป็นการอัดฟาง โดยพื้นที่ ๑ ไร่ จะสามารถอัดฟางได้จำนวน ๓๐ ก้อน ซึ่งสามารถนำฟางที่ได้มาเป็นอาหารสัตว์ ใช้คลุมดินเพื่อลดวัชพืชและเก็บรักษาความชื้น รวมทั้งเป็นวัตถุดิบในการทำปุ๋ยหมักได้เป็นอย่างดี

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาหลักที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ ได้แก่ การที่ต้นทุนการผลิตสูงและการขาดแคลนแรงงาน แต่รายได้ต่ำ ทั้งด้านราคาของปุ๋ยเคมี ยา สารเคมี เมล็ดพันธุ์ แต่ราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและจำเป็นต้องทำเกษตรแบบหมุนเวียน (circular economy) เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสีย และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใช้พืชปรับปรุงพันธุ์ ใช้พืชพันธุ์ดี และใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในการควบคุมโรคพืช รวมทั้งใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อบำรุงพืชให้เจริญเติบโตได้อย่างเหมาะสม

- การเกษตรแบบยั่งยืน มีการปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยหมัก ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคและเกษตรกร

- การทำเกษตรแบบหมุนเวียน (circular economy) เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสีย และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การทำนาแบบลดต้นทุน ดังนี้

- ฟาง จดการเผาฟาง โดยนำฟางมาเป็นอาหารสัตว์ ทำปุ๋ยหมัก และคลุมดินเพื่อป้องกันวัชพืช
- แกลบ สามารถนำไปใช้เป็นส่วนผสมของปุ๋ย เป็นวัสดุปลูก
- รำข้าว นำไปเป็นอาหารสัตว์
- ปลายข้าว สามารถนำไปแปรรูปเป็นขนม และเป็นอาหารสัตว์ได้
- ข้าว สีไว้เพื่อบริโภค และจำหน่ายเพื่อเพิ่มมูลค่า

ภาพที่ ๖ การทำนาแบบหมุนเวียน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นวิธีการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารในดินก่อนทำการเพาะปลูกพืช เพื่อให้พืชได้รับปริมาณธาตุอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่ใส่ปุ๋ยเกินความจำเป็น ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ดังนี้

๑. เก็บตัวอย่างดิน : เก็บดินจากแปลงเพาะปลูก ลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. โดยเก็บตัวอย่างดินอย่างน้อย ๕-๑๐ จุดต่อแปลง จากนั้นตากดินในที่ร่มและบดดินให้ละเอียด ผสมดินให้เข้ากัน จากนั้นเก็บตัวอย่างดิน ๕๐๐ - ๑๐๐๐ กรัม ใส่ถุงติดรายละเอียด ชื่อเกษตรกร ชนิดพืช วันที่เก็บ เพื่อส่งตรวจ

๒. ส่งตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ : ส่งที่สถานีพัฒนาที่ดิน หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ

๓. แปรผลการวิเคราะห์ดิน : ผลการวิเคราะห์จะระบุว่าดินมีธาตุอาหารแต่ละชนิดในระดับใด ต่ำ ปานกลาง หรือสูง เพื่อประเมินความต้องการธาตุอาหารของพืช ซึ่งบางหน่วยงานที่ตรวจวิเคราะห์จะให้คำแนะนำปริมาณปุ๋ยที่ควรใช้ตามพืชที่ปลูก

๔. เลือกสูตรและปริมาณปุ๋ยที่ใช้ : เลือกปุ๋ยที่มีสูตรและอัตราส่วนของธาตุอาหารที่ใกล้เคียงกับที่คำนวณ พิจารณาตามชนิดพืช อายุพืช และเป้าหมายผลผลิต

๕. การใส่ปุ๋ย : แบ่งการใส่ปุ๋ยเป็นหลายครั้งตามระยะการเจริญเติบโตของพืช

๖. ติดตามผลและปรับปรุง : สังเกตการเจริญเติบโตของพืช

ภาพที่ ๗ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๖	ไร่
๑.๒) ผักสวนครัว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	ไร่
๑.๓) เห็ดนางฟ้า	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑,๕๐๐	ก้อน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

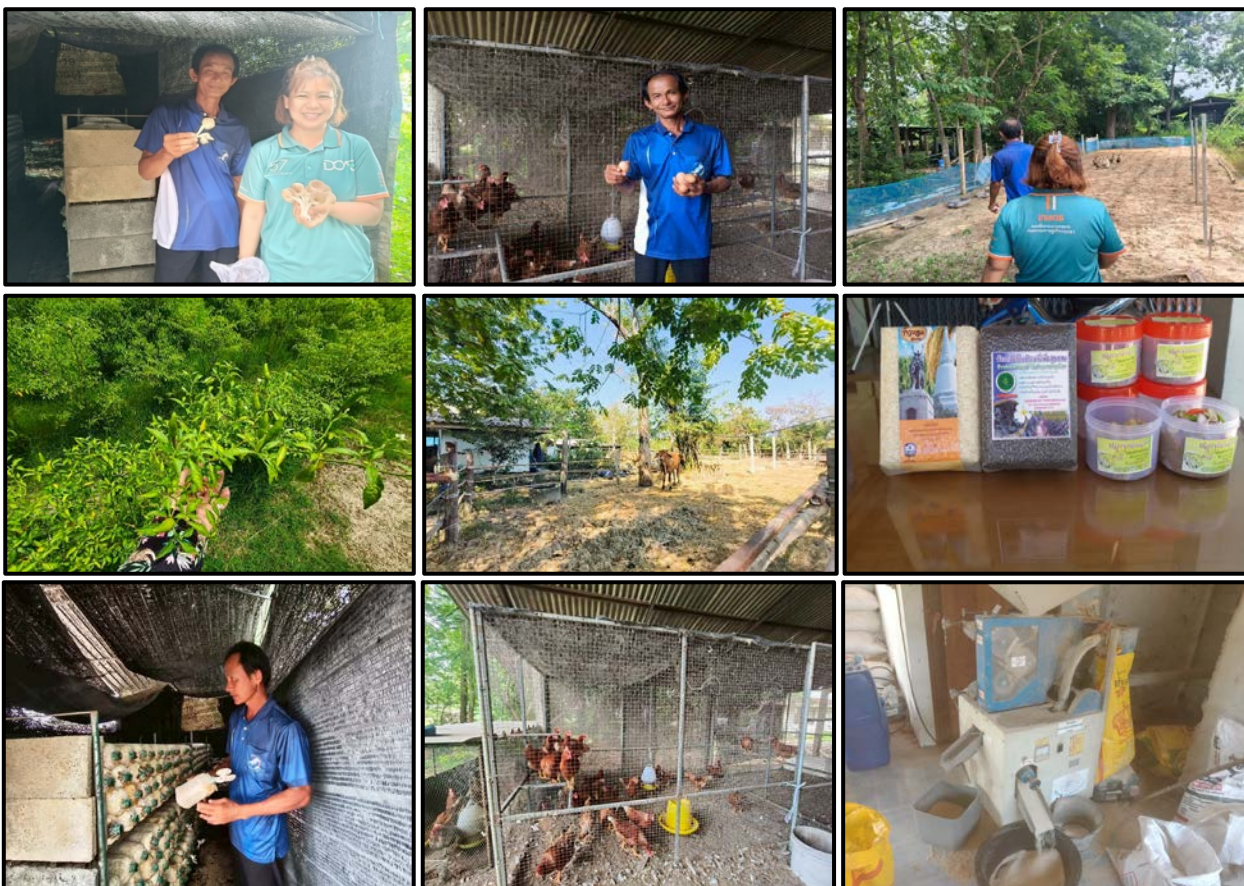
๒.๑) ปลาตะเพียน	จำนวน	๑	งาน
-----------------	-------	---	-----

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โค	จำนวน	๒๐	(ตัว)
๓.๒) เป็ดไข่	จำนวน	๑๘๐	(ตัว)
๓.๓) ไก่ไข่	จำนวน	๓๐	(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ปลายี่	จำนวน	๕๐๐	กก./ปี
-------------	-------	-----	--------

ภาพที่ ๘ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก.อ.ศรีประจันต์

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ข้าว	เป็นเงิน	๓,๕๐๐*๒	บาท/ไร่/รอบ
๑.๒) ผักสวนครัว	เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) เห็ดนางฟ้า	เป็นเงิน	๑๘,๐๐๐	บาท/รอบ
๑.๔) โคน	เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	บาท/ปี
๑.๕) เป็ดไข่	เป็นเงิน	๗๕,๐๐๐	บาท/๑๕๐ ตัว
๑.๖) ไก่ไข่	เป็นเงิน	๑๕,๐๐๐	บาท/๓๐ ตัว
๑.๗) ปลาร้า	เป็นเงิน	๒๕,๐๐๐	บาท/ปี
รวมต้นทุนการผลิต ๑๖๐,๐๐๐ บาท/ไร่			
รายได้ ๔๐๑,๐๐๐ บาท/ไร่			

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว เห็ดนางฟ้า

เฉลี่ยรายได้วันละ ๕๒๓ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปลาร้า

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว และโคน

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดรายจ่าย สามารถทำการเกษตรแบบหมุนเวียน เพื่อลดการเกิดของเสีย สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำการเกษตร

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน สามารถนำความรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ไปเผยแพร่ให้เกษตรกรได้ทราบ อีกทั้งยังเป็นการทำการเกษตรแบบยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรกรผู้ผลิต และผู้บริโภคมีสุขภาพที่ดีขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในการกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาปรับใช้ในการทำการเกษตรนั้นก่อให้เกิดการทำเกษตรแบบหมุนเวียน กล่าวคือเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสีย สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังมีการใช้จุลินทรีย์ในการควบคุมโรคพืช รวมถึงการใช้ปุ๋ยหมัก สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์ และการใช้พลังงานจากไบโอแก๊สซึ่งได้มาจากมูลสัตว์ สามารถลดการใช้พลังงานและลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้จริง

ภาพที่ ๙ การผลิตไบโอแก๊ส

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการเกษตร พร้อมทั้งสนใจหาความรู้เพิ่มเติมในพืชชนิดใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังเป็นเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ด้านข้าว โดยเฉพาะการทำนาแบบไม่เผาฟาง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งให้ความรู้ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างเกษตรกร โดยมีผู้เข้ามาศึกษาดูงานทั้งจากภายในชุมชน นอกชุมชน และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่าง ศพก. รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หรือศพก. สามารถเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาด้านการเกษตร โดยมีนายอนุสรณ์ สุพรรณโรจน์ เกษตรกรต้นแบบสามารถให้คำแนะนำด้านการเพาะปลูก การจัดการศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว และการตลาด แนะนำให้ข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ทันสมัยแก่เกษตรกร รวมถึงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ อปท. หรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ เพื่อช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้ให้บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางกรู๊ปไลน์ เสียงตามสาย และวิทยุชุมชน โดยเผยแพร่ข้อมูลที่ทันสมัยและจำเป็นต่อเกษตรกร เช่น ข่าวภัยธรรมชาติ เตือนการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช แนวโน้มและความต้องการของตลาด รวมถึงองค์ความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกรมีช่องทางในการขยายผลดังนี้

- ๑) การฝึกอบรม
- ๒) การเรียนรู้จากแปลงเกษตรกรต้นแบบ
- ๓) การใช้สื่อเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์
- ๔) การเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบ

เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร

- ๑) เกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ เช่น เรื่องการปลูกพืชแบบผสมผสาน ยึดตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๒) การแปรรูปอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่า
- ๓) การทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์
- ๔) การไม่เผาฟาง เพิ่มมูลค่าฟางข้าว

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร

- ๑) สามารถลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี
- ๒) เพิ่มมูลจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- ๓) สามารถสร้างรายได้จากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- ๔) สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสมกับการตลาด
- ๕) สามารถยกระดับมาตรฐานการผลิตให้เข้าสู่ระบบ GAP

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน ร่วมกิจกรรมกับชุมชน เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับคนในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ โดยร่วมจัดเวทีประชาคมกับ อบต. สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาการเกษตร รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ในการจัดอบรมให้ความรู้ เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการเกษตรปลอดภัย โครงการลดต้นทุนการผลิต

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) การเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ ศพก. โดยการร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. พร้อมทั้งประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการเกษตรในพื้นที่

๒) การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภาคี โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อรับข้อมูลข่าวสาร หรือโครงการต่าง ๆ รวมถึงองค์ความรู้เพื่อนำมาเผยแพร่ต่อให้กับเกษตรกร

๓) สร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ เผยแพร่องค์ความรู้จากเกษตรกรทั้งในและนอกชุมชน ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อพัฒนาการผลิตหรือแปรรูปสินค้า

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- ๑) สามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับเกษตรกรในชุมชนได้
- ๒) สามารถทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต และมีความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
- ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการ ดังนี้
- เป็นประธาน ศพก.
 - เป็นผู้ใหญ่บ้าน
 - เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 - เป็นประธานกลุ่มศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน
 - เป็นประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ ดังนี้

- เป็นวิทยากรให้ความรู้
- เป็นเกษตรกรต้นแบบของ ศพก. อำเภอศรีประจันต์

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เสียสละเวลา เพื่อประชุม อบรม และถ่ายทอดความรู้
- เสียสละร่างกาย เพื่อจัดเตรียมสถานที่ในการประชุม อบรม ต่าง ๆ
- เสียสละทรัพย์สินส่วนตัว ในการเดินทาง เพื่ออบรม ประชุมตามสถานที่ต่าง ๆ
- รับภาระหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เช่น การเป็นประธาน ศพก. ซึ่งจะต้องมีภาระหน้าที่ในการ

รับผิดชอบมากกว่าผู้อื่น รวมทั้งต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

ภาพที่ ๑๐ การรับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๒ การประกวด ศพก.ระดับจังหวัดสุพรรณบุรี

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ความสำเร็จ เริ่มต้นที่ลงมือทำ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นางสาวกรรณิกา เสือแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวปาริชาติ กลิ่นพุดซ้อน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวเพชรไพลิน โสรถาวร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ในกระบวนการถอดบทเรียนของนายอนุสรณ์ สุพรรณโรจน์ เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ Timeline การจัดลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนที่เกิดขึ้น เพื่อวิเคราะห์ช่วงที่มีผลสำเร็จหรือปัญหา

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.